

บทที่ ๓
วิธีดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey rearch) โดยมุ่งศึกษาการบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง โดยใช้แบบสอบถามสำหรับพระสังฆาธิการ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

๓.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พระสังฆาธิการในเขตอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย เจ้าอาวาส หรือผู้รักษาการเจ้าอาวาส ซึ่งมีจำนวน ๑๕๔ วัด โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีแบบเจาะจง รวมจำนวนทั้งหมด ๑๕๔ รูป ซึ่งใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย ดังรายการละเอียดต่อไปนี้

ตำบลในเขตอำเภอเมืองลำปาง	ประชากร	รวม/รูป
หัวเวียง	๕	๕
สวนดอก	๔	๔
สบตุ๋ย	๔	๔
เวียงเหนือ เขต ๑	๔	๔
เวียงเหนือ เขต ๒	๕	๕
เวียงเหนือ เขต ๓	๔	๔
พระบาท เขต ๑	๕	๕
พระบาท เขต ๒	๔	๔
พระบาท เขต ๓	๕	๕
พิชัย เขต ๑	๔	๔
พิชัย เขต ๒	๕	๕
พิชัย เขต ๓	๔	๔
เสด็จ	๕	๕
บ้านเลง เขต ๑	๕	๕
บ้านเลง เขต ๒	๕	๕

ตำบลในเขตอำเภอเมืองลำปาง	ประชากร	รวม/รูป
คันธงชัย เขต ๑	๕	๕
คันธงชัย เขต ๒	๔	๔
ทุ่งฝาย	๔	๔
กล้วยแพะ	๕	๕
ชมพู่ เขต ๑	๕	๕
ชมพู่ เขต ๒	๔	๔
ชมพู่ เขต ๓	๕	๕
บ้านเอื้อม เขต ๑	๕	๕
บ้านเอื้อม เขต ๒	๕	๕
ปงแสนทอง เขต ๑	๕	๕
ปงแสนทอง เขต ๒	๕	๕
ปงแสนทอง เขต ๓	๕	๕
บ้านคำ	๕	๕
บ้านเป้า เขต ๑	๕	๕
บ้านเป้า เขต ๒	๕	๕
บ่อแฮ้ว เขต ๑	๕	๕
บ่อแฮ้ว เขต ๒	๕	๕
นิคมพัฒนา	๕	๕
รวม	๑๕๔	๑๕๔

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือจากการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นลักษณะส่วนบุคคลของพระสังฆาธิการ ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่อุปสมบท ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วุฒิการศึกษาสายสามัญ (ทางโลก) วุฒิการศึกษาทางธรรม และ วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม เป็นคำถามแบบตรวจสอบคำตอบ (Checklist)

ตอนที่ ๒ ศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์กับภารกิจทั้ง ๖ ด้าน คือ

๑. ด้านการปกครอง
๒. ด้านการศาสนศึกษา
๓. ด้านการศึกษาสงเคราะห์
๔. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
๕. ด้านการสาธารณูปการ
๖. ด้านการสาธารณสงเคราะห์

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีบทบาทระดับมากที่สุด
- ๔ หมายถึง มีบทบาทระดับมาก
- ๓ หมายถึง มีบทบาทระดับปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีบทบาทระดับน้อย
- ๑ หมายถึง มีบทบาทระดับน้อยที่สุดและน้อยที่สุด

การพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพระสังฆาธิการกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์

๒. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดและแนวทางในการสร้างข้อคำถามเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์เป็นผู้ให้คำปรึกษา และตรวจสอบ

๓. นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าความสอดคล้องโดยใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruency) ความครอบคลุมของเนื้อหาตลอดจนภาษาที่ใช้ปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำในบางข้อคำถาม

๔. แก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษา คณะผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

๔.๑ พระครูสังวรสุตกิจ เจ้าคณะตำบลชมพู เขต ๓ อาจารย์ประจำ และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

๔.๒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวิชต์ เก่าศิริ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง

๔.๓ จ.ส.อ.(หญิง) เกศวีร์ สว่างวงศ์ คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพ การศึกษาภาคเอกชน และอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ นครลำปาง

๕. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับพระสังฆาธิการ ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน ๓๐ รูป

๖. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มทดลองแล้ว นำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าสถิติความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ (Conbrach) ได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๕๐

๗. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลภาคสนามต่อไป

๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากเจ้าคณะอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

๒. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอเชิญคณาจารย์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๓. ส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล จากเจ้าอาวาส ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอเมืองลำปาง โดยได้ส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน ๑๕๔ ฉบับ โดยแจ้งระยะเวลาที่จะเก็บแบบสอบถามคืน ๔ สัปดาห์ ในการวิจัยนี้ได้แบบสอบถามคืนในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๕ ทั้งสิ้น ๑๕๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ๔ สัปดาห์

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าคงที่ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑.ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของประชากร

๒. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายระดับ
บทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ การแปลความหมายคะแนนของบทบาท
พระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ โดยยึดถือภารกิจทั้ง ๖ ด้าน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีบทบาทต่อการบริหารงาน
คณะสงฆ์ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีบทบาทต่อการบริหารงาน
คณะสงฆ์ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีบทบาทต่อการบริหารงาน
คณะสงฆ์ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีบทบาทต่อการบริหารงาน
คณะสงฆ์ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีบทบาทต่อการบริหารงาน
คณะสงฆ์ระดับมากที่สุด

๓. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Anova) ใช้ในการทดสอบ
ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของบทบาทพระสังฆาธิการต่อการบริหารงานคณะสงฆ์ จำแนกตาม
ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่อุปสมบท ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วุฒิการศึกษา
สายสามัญ (ทางโลก) วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม และมีการทดสอบ
รายคู่ โดยวิธีของ Scheffe เมื่อมีค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ